

ἄτρυτος ὁ, Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἄτρυτος.

Ὁδός. Συνών. δρόμος, στράτα.

- **ἄτσα** κατάλ. θηλ. σύνηθ. - ἄτσο οὐδ. πολλαχ.

- ἄτσος ἄρσεν. Κύπρ.

Πιθανῶς Ἰταλ. Πβ. *stramazzo* = εἶδος στρώματος.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται οὐσιαστικά ἐξ οὐσιαστικῶν ἔχοντα συνήθως ἐννοίαν μεγεθυντικὴν ἢ σκωπτικὴν, οἷον: ἄπλωμα - ἀπλωμάτσα, ἄρμαρι - ἄρμαράτσα, κυρὰ - κυράτσα, στρώμα - στρωμάτσα καὶ στρωμάτσο, ἄνθρωπος - ἀνθρωπάτσο, ἄντρας - ἀντράτσο κττ.

ἀτθακάνιστος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ. κ.ά.) ἀκατῶν-σιος Πόντ. (Τραπ.) ἀτθακάνιος Ποντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *τθακανιστός < τθα-κανίζω, παρ' ὃ καὶ κατθανίζω.

Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον δὲν ἔσυρέ τις κατὰ γῆς.

ἀτσάκιστα ἐπίρρ. Ἀθῆν. κ.ά. — Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀτσάκιστος.

Ἀκάμπτως, ἀλυγίστως ἐνθ' ἄν.: Περιπατάει ἀτσάκιστα.

ἀτσάκιστος ἐπίθ. κοιν. ἀτσάκ'στους Ἡπ. ἀτσάκ'στους Ἰμβρ. ἀτσάκιος πολλαχ. ἀτσάκ'γους Στερελλ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. τσακιστός < τσακίζω. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ.

Α) Κυριολ. 1) Ἀθραυστος, ἄθλαστος κοιν.: Ἀτσάκιστα ἀμύδαλα-καρύδια-πιάττα. Χώρια τὰ τσακισμένα ἀπὸ τὰ ἀτσάκιστα. Συνών. ἄσπαστος 1, ἀτσάκωτος 3. β) Ὁ μὴ ἐπιδεκτικὸς θραύσεως, ὁ δυσκόλως θραυόμενος Λεξ. Δημητρ.: Ἀτσάκιστο οἶδερο. 2) Εἶδος χοροῦ Σάμ.

Β) Μεταφ. 1) Ὁ μὴ καταβληθεὶς, ὑγιής, ἰσχυρὸς Ἡπ.: Εἶν' ἀτσάκ'στους ἀνθρουπους. 2) Ὑπερήφανος, ἀλαζών Στερελλ.

ἀτσάκωτα ἐπίρρ. Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀτσάκωτος.

Ἄνευ διαπληκτισμῶν, ἄνευ φιλονικιῶν: Δὲ μποροῦν τὰ παιδιὰ νὰ παίζουν ἀτσάκωτα.

ἀτσάκωτος ἐπίθ. σύνηθ. ἀτζάκωτος Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Σάντ. Τραπ.) ἀκάτδουτε Τσακων.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. τσακωτός < τσακώνω, παρ' ὃ καὶ τζακώνω καὶ κατθούνον.

1) Ὁ μὴ συλληφθεὶς, ἀσύλληπτος Λεξ. Δημητρ.: Ἀτσάκωτα πουλλιά. || Παροιμ. Ἀτσάκωτος ὁ κλέφτης ξέρε καὶ φωνάζει. Συνών. ἄπιαστος 3. β) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συλληφθῇ Λεξ. Δημητρ.: Ἀτσάκωτη ἀλεπού. 2) Ὁ μὴ φιλονικῶν ἢ φιλονικήσας πρὸς τινα, ὁ μὴ περιερχόμενος ἢ περιελθὼν εἰς ἐχθρότητα πρὸς τινα σύνηθ.: Ἀτσάκωτοι φίλοι. Ἀτσάκωτα ἀδέρφια. Ἐκαμαν τὴ μοιρασίαν ἀτσάκωτοι.

3) Ἀτσάκιστος Α 1, ὁ ἰδ., Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Σάντ. Τραπ.) Τσακων.: Ἀτζάκωτα εἶναι τὰ τδεραμίδᾶ Ὁφ. Ἐξίε ἀκάτδουτε Τσακων. 4) Ὀλόκληρος, ἄρτιος Πόντ. (Σάντ.)

5) Ὁ μὴ ἐπιπληχθεὶς Πόντ. (Κερασ.)

ἄτσαλα ἐπίρρ. κοιν. ἄτζαλα Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄτσαλος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Δουκ.

1) Ἀκαταστάτως, ἀτάκτως, ἀρρύθμως, κακῶς ἐνθ' ἄν.: Βιβλία-ἐπιπλα βαλμένα ἄτσαλα. Σπίτι στρωμένο ἄτσαλα. Δουλεύει-περπατεῖ-τρῶει ἄτσαλα κοιν. Ἀτζαλα εὐτάς τὴ δουλείαν σ' Κοτύωρ. Ἀτζαλα ἀτράνναν (ἐμεγάλωσαν) Πόντ. 2) Ἀκαλαισθήτως κοιν.: Ντύνομαι ἄτσαλα. β) Ἀδεξιῶς πολλαχ.: Φέρομαι ἄτσαλα. Συνών. ἀδέξια 2, ἀντίθ. ἐ-

πιδέξια. 3) Ἀναιδῶς, ἀνηθίκως πολλαχ.: Τῆς μίλησε ἄτσαλα. 4) Εἰς κακὴν κατάστασιν, κακῶς Θράκ.: Ἀτσαλα εἶναι (ἐπὶ ἀσθενούς).

5) Ἀσώτως, ἀφειδῶς Πόντ. (Σάντ. Τραπ.): Ἀτζαλα κλώσκειται (ἀφειδῶς ἐξοδεύει) Σάντ.

6) Ἰσχυρῶς Γβλαχογιάνν. Λόγοι κι ἀντίλογ. 107: Ἀτσαλα μὲ βάρεσες. Συνών. δυνατά.

ἄτσαλαδόπροκα ἢ, ἀμάρτ. ἄτσαλαδόπροκα Κρήτ. (Σητ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀτσάλι καὶ πρόκα. Τὸ αδ ἴσως κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἄτσαλαδούρα.

Πληθ., καρφία χαλύβδινα κατασκευαζόμενα ὑπὸ τῶν σιδηρουργῶν διὰ τὴν ἐκάστοτε ἀνάγκην: Ἐκαμε ἄτσαλαδόπροκες γιὰ τ' ἀλέτρι.

ἄτσαλαδούρα ἢ, Κρήτ. (Σητ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀτσάλι.

1) Ἡ διὰ χάλυβος στόμωσις τοῦ στόματος τεμνόντων ὀργάνων καὶ ἰδίᾳ τῆς σκαπάνης: Ὁσαμε ν' ἀποσκάνω τ' ἀδέλφια, ἦκαμα τρεῖς ἄτσαλαδούρες 'ς τὴ σκαλίδα μου. Συνών. ἄτσαλάρισμα, στόμωμα. 2) Ἡ δι' εἰδικῶν καρφίων ἐπίστρωσις τοῦ πέλματος τῶν ὑποδημάτων.

ἄτσαλάκωτος ἐπίθ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *τσαλακωτός < τσαλακώνω.

1) Ὁ μὴ ἔχων πτυχάς, ρυτίδας, ἐπὶ ὑφασμάτων κττ σύνηθ.: Ἀτσαλάκωτο βιβλίον-παντελόνι-ροῦχο-φουσιάνι-χαρτί κττ. Συνών. ἀμάκ-κωτος 1, ἀμάπ-πωτος. 2) Ὁ δυσκόλως πτυσσόμενος σύνηθ.: Ὑφασμα ἄτσαλάκωτο. 3) Ὁ φέρων ἐνδυμασίαν μὴ ἔχουσαν πτυχάς, τσαλακώματα Λεξ. Δημητρ.: Εἶναι πάντα τῆς ὥρας ντυμένος καὶ ἄτσαλάκωτος.

ἄτσαλαπάτητος ἐπίθ. σύνηθ. ἄτσαλαπάτ'τους βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *τσαλαπατητός < τσαλαπατῶ.

Ὁ μὴ ποδοπατηθεὶς.

ἄτσαλάρισμα τό, Κρήτ. (Σητ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἄτσαλάρω.

Ἀτσαλαδούρα 1, ὁ ἰδ.: Ἤκαμα 'ς τὸ ὑνὶ ἓνα καλὸ ἄτσαλάρισμα γὰ νὰ βαστάξῃ ν' ἀποκάμω τὰ χωράφια (νὰ τελειώσω τὸ ὄργωμά των).

ἄτσαλάρω Κρήτ. ἄτσαλέρνω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ Βενετ. *azzalar*.

Στομώνω διὰ χάλυβος σιδηροῦν τι ὄργανον, ἴσον σκαπάνην, πέλεκυν κττ.: Ἀτσαλάρω τὸ ὑνί. Δὲν εἶναι ἄτσαλαριμένη ἢ σκαλίδα καὶ γιὰ 'κεινὰ δὲ σκάφτει.

ἄτσαλζά ἢ, Ζάκ. Κεφαλλ. Σίφν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀτσάλι καὶ τῆς καταλ. -ζά.

Τὸ κτύπημα τῆς σφύρας τοῦ πυροβόλου ὄπλου πρὸς ἐκπυρσοκρότησιν ἐνθ' ἄν.: Ὁ Βλάχος τοῦ τρανίξε μὲν ἄτσαλζά καὶ τὴν πρώτη φορὰ δὲν ἔπιασε... τοῦ ἐματατρανίξε καὶ τότε ἢ τουφεκὰ ἐβάρησε εἰς τὰ πόδια του (ἐκ διηγ.) Κεφαλλ. Συνών. τουφεκζά.

ἄτσάλεμα τό, ἀμάρτ. ἄτσάλ-λεμαν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἄτσαλεύω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Πᾶν ἀπόρριμμα, ἀκαθαροσία. 2) Ἡ ἔμμηνος καθαρσις τῶν γυναικῶν. Συνών. ἄτσαλιὰ 9, ἔμμηνα, περίοδο, ροῦχα.

ἄτσαλένιος ἐπίθ. σύνηθ. ἄτσαλένιος βόρ. ἰδιώμ. ἄτσαλ-λένιος Μεγίστ. ἄρσαλένιος Κύπρ. ἄτσαλ-λένος Σύμ. ἄτσαλ-λᾶένος Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀτσάλι καὶ τῆς καταλ. -ένιος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ὁ ἐκ χάλυβος κατεσκευασμένος, χαλύβδινος ἔνθ' ἄν.: Ἀτσαλένιο μαχαίρι-τσεκούρι κττ. Ἀξίνα-λαμαρίνα ἀτσαλένια σύνθηθ. || Ἄσμ.

Βάνει κατάρθια θρούτζινα κι ἀδέννες ἀτσαλένιες Κρήτ.

Ἄδε νὰ πὰ' παλέψωμε 'ς τοῦ βασιλεῶ τ' ἁλώνι, ἀποῦ 'χει πάτους σιδερούς καὶ γύρους ἀτσαλένιους αὐτόθ.

Ἐν σὲ φοοῦμαι, κύρ βορεῶ, ὅσον τὸ ἄν θέλῃς φύσα, ἔχω καρᾶβιν προῦντζενον, κατάρκια ἀρσαλένια

Κύπρ. Συνών. ἀτσάλινος. β) Μεταφ. ὁ ἰσχυρῶς ἀντοχῆς, δυνατός, στερεὸς σύνθηθ.: Ἀνθρωπος ἀτσαλένιος. Γυναίκα ἀτσαλένια. Κρᾶσι-ὑγεία ἀτσαλένια. Μπράτσα-νεῦρα ἀτσαλένια σύνθηθ. || Γνωμ. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ 'ναι ἢ ἀτσαλένιος ἢ ἀσημένιος (ἢ πολὺ ὑγιὴς ἢ πολὺ πλούσιος) Σῦρ. || Ἄσμ.

Ποιὸς ἔχει δρᾶτσα σίδερα καὶ πόδια ἀτσαλένια; Κρήτ.

Ἀσκήθη μάρμαρο, καρδιὰ ἀτσαλένια

Πελοπν. (Λογγ.) 2) Ὁ δυσκόλως θραυόμενος, σκληρὸς ἐπὶ ἀμυγδαλίου Σύμ. 3) Θηλ. οὐσ., ποικιλία ἀμυγδαλῆς παραγωγῆς καρπὸς μὲ πολὺ σκληρὸν κέλυφος Σύμ. Συνών. πετραμυγδαλέα.

ἀτσαλεύω Χίος κ. ἁ. — Λεξ. Δημητρ. ἀτσαλεύου Θράκ. (Ἀδριανούπ.) κ. ἁ. ἀτσαλ-λεύω Ρόδ. ἀτσαλ-λεύγω Ρόδ. Μέσ. ἀτσαλ-λεύκομαι Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄτσαλος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Δουκ. (λ. ἀτζάλιν).

1) Κάμνω τι ἄτσαλον, φέρω τι εἰς ἀταξίαν Λεξ. Δημητρ.: Ἀτσαλέψαν τὸ σπῖτι τὰ παιδιὰ. 2) Ρυπαίνω Λεξ. Δημητρ.: Ἀτσαλέψαν οἱ κόττες τὴν αὐλή. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Δουκ.

β) Μολύνω Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Χίος: Ἀτσαλεύω τὴ νήστεια μου (καταλύων αὐτήν) Χίος Ἀτσαλέψα τὴ Σαρακοστή αὐτόθ. Συνών. μαγαρίζω. 3) Μεταφ. ἀσχημονῶ εἴτε διὰ λόγου εἴτε διὰ χειρονομιῶν Ρόδ. 4) Μέσ. ἐπὶ γυναικός, κατέχομαι ὑπὸ τῆς ἐμμήνου καθάρσεως Κύπρ.

ἀτσάλι τό, ἀτσάλιν Δυκ. (Λιβύσσ.) ἀτσάλι κοιν. ἀτσάλε Κρήτ. ἀτσάρι Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀτσάλ-λαϊ Ρόδ. ἀρτσάλιν Κύπρ. ἀρτσάλιν Κύπρ. ἀσ-σάλι Κάσ. ἀτσάρο Καλαβρ. (Μπόβ.) ἴσάλι Πελοπν. (Λακων.) κ. ἁ.

Ἐκ τοῦ Βενετ. *azzal*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Δουκ.

1) Τὸ μέταλλον χάλυψ κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.): Μαχαίρι-τσεκούρι-ἑνὶ-ψαλίδι ἀπὸ ἀτσάλι κοιν. Ἀτσάλι τῆς βράσις ἢ Τούρκικο (τὸ κατωτέρας ποιότητος) πολλαχ. || Φρ. Γερὸς σὰν ἀτσάλι (ἐπὶ τοῦ ἔχοντος ἰσχυρὸν ὄργανισμὸν) κοιν. Θὰ φάῃ ἢ μυῖγα σίδερο καὶ τὸ κοννούπι ἀτσάλι (ἐπὶ ἐπικειμένων μεγάλων γεγονότων, οἷον: ἂν γίνῃ πόλεμος, θὰ φάῃ ἢ μυῖγα σίδερο καὶ τὸ κοννούπι ἀτσάλι, θὰ κάμωμε μὲ διασκέδασι ποῦ θὰ φάῃ ἢ μυῖγα σίδερο καὶ τὸ κοννούπι ἀτσάλι κττ.) πολλαχ. || Παροιμ. Ὅτ' ἀτσάλι τριχὰ δὲν κολλάει (ὅτι συκοφαντία κατὰ ὁμολογουμένως χρηστοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι πιστευτή) Ζάκ. || Ἄσμ.

... Φέρ' μου

χίλιες ὀκάδες σίερον, χίλιες λίτρες ἀρσάλιν

τῶν νὰ σοῦ κάμω 'ναν ραβτὴν τοὺς πρωτινοὺς ἀνθρώπους Κύπρ. Συνών. ἀτσαλοσίδερο. β) Φρ. μεταφ. ἐπὶ ἀνθρώπου ἰσχυρῶς κράσεως, μεγάλης δυνάμεως ἢ ἀντοχῆς κττ. κοιν.: Αὐτὸς εἶναι ἀτσάλι, οὔτε κρῦο οὔτε ζέστη λογαριάζει κοιν. Ἀτσάλε εἶν' τὰ χέρια του κι ἂν σὲ σφίξῃ, θὰ σὲ

λειώσῃ Κρήτ. Ἀτσάλι βαμμένο (ἐπὶ ὑγιεστάτου ἀνθρώπου) Κεφαλλ. || Ἐπὶ τοῦ σκληροῦ καὶ δυσεργάστου Σύμ.: Πέτρα ἀτσάλι. Τόπος ἀτσάλι. || Ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου Κέρκ.: Φεύγει κάμμια βολὰ τὸ δαρτόξυλο μὲ τὴ δύναμι τὴ μεγάλη κι ἂν πετύχῃ κἀνένα, τὸν ἀφίνει ἀτσάλι 'ς τὸν τόπο. 2) Συνεκδ. τὸ κατ' ἐξοχὴν χαλύβδινον ὄργανον α) Ἡ σφῦρα τοῦ παλαιοῦ πυροβόλου ὄπλου εἰς τὸ ὁποῖον ὁ σπινθὴρ παρήγετο διὰ κρούσεως αὐτῆς ἐπὶ τοῦ πυρίτου λίθου Κέρκ. Παξ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Δημητσάν. Λακων. Λάστ. Μεσσ.): Φρ. Ὅτ' ἀτσάλι ἢ 'ς τ' ἀτσάλια στέκω ἢ εἶμαι 'ς τ' ἀτσάλι (εἶμαι ἔτοιμος νὰ πυροβολήσω καὶ μεταφ. εἶμαι πρόθυμος). Γειτόνισσα μαλώνει κ' ἐγὼ 'ς τ' ἀτσάλι στέκω (ἐπὶ τῶν φιλερίδων) Δημητσάν. || Παροιμ. Φρ. Μή, γιατί χαλοῦν τ' ἀτσάλια σου! (εἰρων. πρὸς ἄνθρωπον ὅστις ἀπειλεῖ, ἀλλὰ δὲν τολμᾷ νὰ προβῇ εἰς ἔργα, ἀπὸ τῆς κυρίας σημασίας, μὴ πυροβολήσῃς διὰ νὰ μὴ χαλάσουν τὰ ἀτσάλια τοῦ ὄπλου σου!) Λακων. Συνών. ἀτσαλί 1. β) Τὸ πυροβόλον ὄπλον Σίφν. Ἡ λ. καὶ παρὰ Φωσκόλ. Φορτουν. πρᾶξ. 3, 7 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) «δὺο μουσκετόνια, δὺο ἀτζάλια».

γ) Χαλύβδινον ἔλασμα τὸ ὁποῖον κρουόμενον ἐπὶ πυρίτου λίθου παράγει σπινθῆρα πολλαχ. Συνών. τσακμάκι. δ) Μικρὰ χαλυβδίνη ράβδος ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀκονίζουσιν προχείρως μαχαίρια κττ. Κέρκ. ε) Χαλυβδίνη γραφίς Ἡπ. 3) Καρφίον Στερελλ. (Αἰτωλ.): Φρ. Κόβου ἀτσάλια (ριγῶ, κρυώνω πολὺ. Συνών. Φρ. κόβω καρφιά). 4) Κασσίτερος Σίφν.

ἀτσαλλί τό, Κέρκ. Παξ.—Πηλ.Παπαγεωργ. Ἑλλην. Σιτηρογρ. 123.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀτσάλι. Παρὰ Δουκ. τύπ. ἀτζάλιν (λ. ἀτζάλιν).

1) Ἡ σφῦρα τοῦ παλαιοῦ πυροβόλου ὄπλου Κέρκ. Παξ. Συνών. ἀτσάλι 2α. 2) Ποικιλία σίτου Πηλ.Παπαγεωργ. ἔνθ' ἄν.

ἀτσαλιά ἢ, ἀτσαλία Εὐβ. (Ὁξύλιθ. κ. ἁ.) Κορσ. ἀτσαλ-λία Εὐβ. (Κουρ). ἀτσαλιά πολλαχ. καὶ Καππ. ἀτσαλ-λιά Ρόδ. ἀτσαλγιά Ρόδ. ἀτσαλιά Καππ. (Ἀραβάν.) ἀτσαγιά Σίφν. ἀσ-σαλ-λιά Κάρπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄτσαλος. Οἱ τύπ. ἀτσαλγιά καὶ ἀτσαγιά διὰ τὴν ιδιωματικὴν συνίτησιν. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Ε 868 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.)

1) Ἑλλειψις τάξεως πολλαχ.: Ἡ ἀτσαλιά τοῦ δωματίου-τοῦ σπιτιοῦ κττ. Συνών. ἀκαταστασία 1, ἀταξία 1, ἀταχτία, ἀταχτοσύνη, ἀταχτωσία, ἀτσαλωσύνη 1. 2) Ἀκοσμία, ἀσχημοσύνη, ἀτασθαλία εἴτε ἐν λόγῳ εἴτε ἐν ἔργῳ πολλαχ.: Ὅπου κι ἂν βρεθῇ δὲν ἀφίνει τοῖς ἀτσαλιές του. Ὅλο ἀτσαλιές εἶναι. Ὅλο ἀτσαλιές κάνει. Αὐτὸ πῶκαμες εἶναι μεγάλη ἀτσαλιά πολλαχ. Ἐγὼ θ' ἀφήσω τὸν ἀπελέκητο καὶ τὸ χωριάτικο μου τρόπο, τὴν ἀτσαλιά μου τὴν παλαιὰ θὰ λησμονήσω ΓΒλαχογιάν. Γῦροι ἀνέμ. 107. Συνών. ἀτσαλωσύνη 2. 3) Κακία, κακοτροπία, κακεντρέχεια Θράκ. (Σαρεκκλ. κ. ἁ.): Ἡ ἀτσαλιά τ' δὲν ἔχ' ὄρια. Αὐτεῖνοῦ τῇ παιδιῷ τὴν ἀτσαλιά δὲν τὴν ξαναεῖδα. 4) Παράβασις τοῦ ἡθικοῦ νόμου, ἁμαρτία Κορσ. 5) Βδελυρία, αἰσχροτύχη Εὐβ. (Ὁξύλιθ.) 6) Λόγος αἰσχρός, βδελυρὸς, αἰσχρολογία, ἀθυροστομία Εὐβ. (Κουρ.) Ἡπ. (Ζαγόρ.) Ρόδ. κ. ἁ.: — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Λέγω ἀτσαλιές Λεξ. Δημητρ. Κρένουνε ἀτσαλ-λίες Κουρ. Πᾶνι πρὸς τ' ἀτσαλιές σου! (Ζαγόρ.) 7) Πᾶσα ἀκαθαροσία, ρύπος Ἡπ. Κρήτ. (Λατοῖδ.) Κύπρ. κ. ἁ.: Ἀτσαλιά πῶχει τὸ φόρεμα! Κύπρ. Γεμᾶτος εἶν' ὁ τόπος ἀτσαλιές Λατοῖδ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. ἔνθ' ἄν. «πιάνει κι ἀνοίγει τὴ φ'λακὴ καὶ τὸ κλειδὸν ἐκράτει, | βρίσκει τὴ βρόμους κι ἀτσαλιές κι ὅλο

